उताहो त्वं मन्यसे शाम्यमेव राज्ञां युद्धे वर्त्तते धर्म्मतन्त्रं। अयुद्धे वा वर्त्तते धर्म्मतन्त्रं तथैव ते वाचमिमां शृणोमि।
चातुर्व्वर्ण्यस्य प्रथमं विभागमवेक्ष त्वं सञ्जय स्वञ्च कर्म्म। निशम्याथो पाण्डवानां स्वकर्म्म प्रशंस वा निन्द वा या मतिस्ते। ८३०
अधीयीत ब्राह्मणो वै यजेत दद्यादियात्तीर्थमुख्यानि चैव। अध्यापयेद्याजयेच्चापि याज्यान् प्रतिग्रहान्वा विदितात्प्रतीच्छेत्।
तथा राजन्यो रक्षणं वै प्रजानां कृत्वा धर्म्मेणाप्रमत्तोऽथ दत्त्वा। यज्ञैरिष्ट्वा सर्व्ववेदानधीत्य दारान् कृत्वा पुण्यकृदा
वसेद्गृहान्।
स धर्म्मात्मा धर्म्ममधीत्य पुण्यं यदिच्छया व्रजति ब्रह्मलोकं। वैश्योऽधीत्य कृषिगोरक्षपण्यैर्व्वित्तं चित्वा पालयन्न
प्रमत्तः।
प्रियं कुर्व्वन् ब्राह्मणक्षत्त्रियाणां धर्म्मशीलः पुण्यकृदावसेद्गृहान्। परिचर्य्या वन्दनं ब्राह्मणानां नाधीयीत प्रतिषिद्धोऽस्य यज्ञः।
नित्योच्छ्रितो भूतयेऽतन्द्रितः स्यादेवं स्मृतः शूद्रधर्म्मः पुराणः। एतान् राजा पालयन्नप्रमत्तो नियोजयन् सर्व्वव
र्णान् स्वधर्म्मे। ८३५
अकामात्मा समवृत्तिः प्रजासु नाधार्म्मिकाननुरुध्येत कामान्। श्रेयांस्तस्माद्यदि विद्येत कश्चिदभिज्ञातः सर्व्वधर्म्मोपपन्नः।
स तं द्रष्टुमनुशिष्यात्प्रजानामेतद्बुध्येन्न च तस्मिन्नसाधुः। यदा गृध्येत्परभूतौ नृशंसो विधिप्रकोपाद्बलमाददानः।
ततो राज्ञां समभवद्युद्धमेतत्तत्र जातं वर्म्म शस्त्रं धनुश्च। इन्द्रेणैतद्दस्युबधाय कर्म्म उत्पादितं वर्म्म शस्त्रं धनुश्च।
तत्र पुण्यं दस्युबधेन लभ्यते सोऽयं दोषः कुरुभिस्तीव्ररूपः। अधर्म्मज्ञैर्धर्म्ममबुध्यमानैः प्रादुर्भूतः सञ्जय तन्न साधु।
तत्र राजा धृतराष्ट्रस्य पुत्त्रो धर्म्म्यं हरन्पाण्डवानामकस्मात्। नावेक्षते राजधर्म्मं पुराणं तदन्वयाः कुरवः सर्व्व एव। ८४०
स्तेनो हरेद्यत्र धनं ह्यदृष्टः प्रसह्य वा यत्र हरेत दृष्टः। उभौ गर्ह्यौ भवतः सञ्जयैतौ किं वै पृथक्त्वं धृतराष्ट्रस्य पुत्त्रे।
सोऽयं लोभान्मन्यते धर्म्ममेतं यमिच्छति क्रोधवशानुगामी। भागः पुनः पाण्डवानां निविष्टस्तन्नोऽकस्मादाददीरन् परे वै।
अस्मिन्पदे युध्यतां नो बधोऽपि श्लाघ्यः पित्र्यं परराज्याद्विशिष्टं। एतान् धर्म्मान् कौरवाणां पुराणानाचक्षीथाः सञ्जय
राजमध्ये।
ये ते मन्दा मृत्युवशाभिपन्नाः समानीता धार्त्तराष्ट्रेण मूढाः। इदं पुनः कर्म्म पापीय एव सभामध्ये पश्य वृत्तं कुरूणां।
प्रियां भार्य्यां द्रौपदीं पाण्डवानां यशस्विनीं शीलवृत्तोपपन्नां। यदुपैक्षन्त कुरवो भीष्ममुख्याः कामानुगेनोपरुद्धां रुदन्तीं। ८४५
ताञ्चेत्तदा ते सकुमारवृद्धा अवारयिष्यन् कुरवः समेताः। मम प्रियं धृतराष्ट्रोऽकरिष्यत् पुत्त्राणाञ्च कृतमस्याऽभविष्यत्।
दुःशासनः प्रातिलोम्यान्निनाय सभामध्ये श्वशुराणाञ्च कृष्णां। सा तत्र नीता करुणं व्यपेक्ष्य नान्यं क्षत्तुर्नाथमवाप
किञ्चित्।
कार्पण्यादेव सहितास्तत्र भूपा नाशक्नुवन् प्रतिवक्तुं सभायां। एकः क्षत्ता धर्म्यमर्थं ब्रुवाणो धर्मबुद्ध्या प्रत्युवाचाल्पबुद्धिं।
अनुक्त्वा तं धर्ममेतं सभायामथेच्छसे पाण्डवस्योपदेष्टुं। कृष्णा त्वेतत्कर्म्म चकार शुद्धं सुदुष्करं तत्र सभां समेत्य।
येन कृच्छ्रात्पाण्डवानुज्जहार तथात्मानं नौरिव सागरौघात्। यत्राब्रवीत्सूतपुत्त्रः सभायां कृष्णां स्थितां श्वशुराणां
समीपे। ८५०
न ते गतिर्व्विद्यते याज्ञसेनि प्रपद्य दासी धार्त्तराष्ट्रस्य वेश्म। पराजितास्ते पतयो न सन्ति पतिं चान्यं भाविनि त्वं
वृणीष्व।